

ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΙΣΟΤΗΤΑ, ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

<https://isotis.wordpress.com/d06/>

«...Απ' τη μια μερια, ολο το ιστορικο ρευμα της συγχρονης κοινωνιας οδηγει τους ανθρωπους σ'αυτη την αποχαυνωση, σε αυτο τον ατομικισμο, σ'αυτο τον καταναλωτικο και τηλεοπτικο αυνανισμο. Απο την αλλη... η διεισδυση μεσα στον πληθυσμο μιας κεντρικης καπιταλιστικης σημασιας, του μυθου της γνωσης, της επιστημης, των ειδικων, των επαϊοντων, αυτων που ξερουν. Εκει στηριζεται η κεντρικη δομη της συγχρονης κοινωνιας, τελειως ασυμβιβαστη με καθε δημοκρατικη θεσμιση, δηλ. η ιεραρχια. Γιατι ο ταδε ειναι στην κορυφη και οι αλλοι ειναι κατω; Διοτι ειναι σπουδασμενος, διοτι ειναι επαϊων, διοτι ξερει καλυτερα, διοτι ειναι ειδικος, κλπ... Αυτος ο μυθος εχει βαθια διεισδυσει μεσα στη ζωη των ατομων [...]

Το ιδιο και μεσα στο εργατικο κινημα. Υπαρχουν οι αρχηγοι που ξερουν, οι γενικοι γραμματεις, οι Ζαχαριαδηδες, κλπ... Υπαρχει η μαρξιστικη θεωρια που λεει την αληθεια για την κοινωνια... Ολα αυτα ειναι μελετημενα και λυμενα στους τομους του Κεφαλαιου ή στους 60 τομους των Απαντων του Λενιν. Τα εχουν μελετησει οι ειδικοι, οι οποιοι ξερουν. Εσυ πηγαινε να κολλησεις αφισες, γιατι μονο αυτο μπορεις να κανεις...»

«...Οι σημερινοι πολιτικοι θεσμοι δεν εχουν μηπως ως τελικοτητα να απομακρυνουν τους πολιτες απο τις δημοσιες υποθεσεις και να τους πεισουν οτι ειναι ανικανοι να ασχολουνται μ'αυτες; Καμια σοβαρη αναλυση δεν μπορει να αμφισβητησει οτι τα καθεστωτα που αυτοανακυρησσονται δημοκρατικα ειναι στην πραγματικοτητα αυτο που καθε κλασικος πολιτικος φιλοσοφος θα ονομαζε καθεστωτα ολιγαρχιας.

Ενα ισχυροτατο στρωμα της κοινωνιας κυριαρχει και κυβερνα. Διαλεγει τους διαδοχους του. Ασφαλως ειναι φιλελευθερο (περισσοτερο ή λιγοτερο...) και επικυρωνεται καθε πεντε ή επτα χρονια απο την ψηφο του λαου. Αν το κυβερνων κλασμα αυτης της ολιγαρχιας υπερβαλλει πολυ, θα αντικατασταθει— απο το αλλο κλασμα της ολιγαρχιας, που ειναι ολοενα και περισσοτερο ομοιο με το πρωτο. Εξ ου και η εξαφανιση καθε πραγματικου περιεχομενου μεσα στην αντιθεση της ‘αριστερας’ και της ‘δεξιας’. Το απιστευτο κενο των σημερινων πολιτικων λογων αντικατοπτριζει αυτην την κατασταση, οχι γενετικες μεταλλαγες...»

[Ο ΘΡΥΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ /σ.136-9]

* * *

«...Ελευθερη κοινωνια ειναι μια κοινωνια στην οποια η εξουσια ασκειται αποτελεσματικα απο τη συλλογικοτητα... στην οποια ολοι συμμετεχουν πραγματικα με ισοτητα. Αυτη η ισοτητα πραγματικης συμμετοχης... πρεπει να διασφαλιζεται, οσο περισσοτερο γινεται, απο αποτελεσματικους θεσμους.(...) Πραττω μαζι με τους αλλους σημαινει συμμετεχω, δεσμευομαι, ενωνομαι σε μια κοινή δραστηριότητα— και αποδεχομαι μια οργανωμενη συνυπαρξη και συλλογικες επιχειρησεις στις οποιες οι αποφασεισ παιρνονται απο κοινου και εκτελουνται απ’οσους συμμετεχουν στη διαμορφωση τους. (...)

Επειδη αναγκαστικα υπαρχει εξουσια στην κοινωνια, οσοι δεν συμμετεχουν σ’αυτη την εξουσια στη βαση της ισοτητας κυριαρχουνται απ’αυτους που συμμετεχουν στην εξουσια και την ασκουν, —συνεπως δεν ειναι ελευθεροι, ακομα κι αν εχουν την ηλιθια αυταπατη οτι ειναι, επειδη υποτιθεται πως αποφασισαν να ζησουν και να πεθανουν σαν ηλιθιοι (idiots), δηλαδη σαν απλοι ιδιωτες (ιδιωτευειν). (...)

Χωρις τη δραστηριότητα των πολιτων ολοι οι νομοι ειναι χαρτια διχως αξια. Οι δικαστες και τα δικαστηρια δεν ειναι δυνατον να μενουν αδεκαστοι και αδιαφθοροι σε μια κοινωνια “ατομικιστικων” προβατων που δεν ενδιαφερονται τι κανει η εξουσια. Η ελευθερια και η αυτονομια συνεπαγονται αναγκαστικα την ενεργο και στη βαση της ισοτητας συμμετοχη σε καθε κοινωνικη εξουσια που αποφασιζει για κοινες υποθεσεις.

Ο φιλελευθερος- ιδιωτης διανοουμενος μπορει, αν ειναι αρκετα βλακας, να

φανταζεται τον εαυτο του ελευθερο απολαμβανοντας τα προνομια που του εξασφαλιζει η θεσμισμενη κοινωνικη ταξη και λησμονωντας πως δεν εχει αποφασισει αυτος ουτε για τα μπιχλιμυδια που του πουλανε, ουτε για τις ειδησεις που του παρουσιαζουν, ουτε για την ποιτητα του αερα που αναπνεει...»

«...Συμμετοχη στην εξουσια ειναι συμμετοχη στη θεσμιζουσα εξουσια. Σημαινει οτι καποιος μετεχει ισοτιμα με τους αλλους σε μια συλλογικοτητα που αυτοθεσμιζεται ρητα. Η ελευθερια σε μια κοινωνια εκφραζεται στους εξης δυο θεμελιωδεις νομους: δεν υπαρχει εκτελεση χωρις ισοτιμη συμμετοχη στη ληψη αποφασεων· δεν υπαρχει νομος χωρις ισοτιμη συμμετοχη στη θεσπιση του νομου. Μια αυτονομη συλλογικοτητα εχει εμβλημα και αυτοκαθορισμο: ειμαστε εκεινοι που εχουμε νομο να οριζουμε εμεις τους νομους μας.(...)»

[Το Περιεχομενο του Σοσιαλισμου/Υψιλον/ σ. 14-20]

«...εδω και χιλιαδες χρονια, η θεσμιση των “ιστορικων” κοινωνιων στον τομεα της πολιτικης (καθως επισης και το πυρηνικο σχημα της θεσμισης των κοινωνικων σχεσεων σε ολους τους αλλους τομεις) υπηρξε η θεσμιση μιας ιεραρχιας αναμεσα στους ανθρωπους[...] οι ανθρωποι οριζονται, νοουνται και “δρουν” αμοιβαιως και για τον εαυτο τους, ως “ανωτεροι” και “κατωτεροι” συμφωνα με μια ή περισσοτερες σχεσεις καταταξης κοινωνικα θεσμισμενες. Η εσωτερικη παραδοχη [εσωτερικευση] απο τον καθεναν χωριστα και απο ολους, αυτου του διατακτικου ιεραρχιας, ακομα περισσοτερο η αδυναμια σχεδον καθε ατομου να σκεφτει τον εαυτο του και τους αλλους, ητοι να υπαρξει κοινωνικα και ψυχολογικα, χωρις να τοποθετησει τον εαυτο του σ’ ενα οποιοδηποτε σημειο (εστω και το κατωτερο) αυτης της ιεραρχιας, υπηρξε και παραμενει ακρογωνιαίος λιθος της θεσμισης των “ιστορικων” κοινωνιων...»

[Η Ουγγρικη Επανάσταση]

«...Μπορουν να υπαρξουν, εχουν υπαρξει, και ελπιζουμε πως θα υπαρξουν παλι κοινωνιες διχωσ Κρατος, διχωσ δηλαδη ιεραρχικα οργανωμενο γραφειοκρατικο μηχανισμο, διαχωρισμενο απο την κοινωνια και κυριαρχο. Το Κρατος ειναι ενα ιστορικο δημιουργημα που μπορουμε να το εντοπισουμε μεσα στο χρονο και στο χωρο: Μεσοποταμια, Ανατολικη και ΝΑ Ασια, προκολομβιανη Μεσοαμερικη. Μια κοινωνια διχωσ τετοιο Κρατος ειναι δυνατη, νοητη, ευκταια. Μια κοινωνια ομως διχωσ ρητους θεσμους εξουσιας [ληψης αποφασεων] ειναι σκετος παραλογισμος, στον οποιο υπεπεσαν τοσο ο Μαρξ οσο και ο αναρχισμος...»

[Η Ανοδος της Ασημαντοτητας -Υψιλον- σ.262]

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΜΟΣ

«...Μια απο τις σημαντικότερες λειτουργίες της σημερινής ιεραρχίας είναι η οργάνωση του καταναγκασμού... Στη δουλειά πχ, είτε προκειται για εργαστηρια ή για γραφεία, ένα ουσιαστικό μέρος της “δραστηριότητας” του ιεραρχικού οργανου (απο τους αρχιεργατες μεχρι τη διευθυνση) είναι η επιτηρηση, ο ελεγχος, η επιβολη ποινων, η μεση ή εμμεση επιβολη της “πειθαρχίας” και η αψογη εκτελεση των εντολων της διευθυνσης...

Γιατι ομως χρειαζεται να υπαρχει καταναγκασμος; Διοτι σε γενικες γραμμες οι εργαζομενοι δεν ριχνονται με αυθορμητο ενθουσιασμο να εκτελεσουν αυτα που η διευθυνση θελει να κανουν. Γιατι αυτο; Διοτι ουτε η εργασία τους ουτε το προΐον της τους ανηκουν, διοτι νιωθουν οτι τους ξενωνουν και τους εκμεταλλεουνται, διοτι δεν αποφασιζουν οι ιδιοι αυτο που κανουν και τον τροπο που θα το κανουν, ουτε τι θα γινει αυτο που κανουν.

Με λιγα λογια, επειδη υπαρχει διαρκης συγκρουση μεταξυ εκεινων που εργαζονται και εκεινων που διευθυνουν την εργασία των αλλων και την καρπωνονται. Συνεπως... η ιεραρχια χρειαζεται για να οργανωνει τον καταναγκασμο, και ο καταναγκασμος χρειαζεται επειδη υπαρχει διαιρεση και συγκρουση, δηλαδη επειδη υπαρχει ιεραρχια [και εκμεταλλευση].

Πιο γενικα, παρουσιαζουν την ιεραρχια απαραιτητη για τη ρυθμιση των συγκρουσεων, κρυβοντας το οτι η ιδια η υπαρξη της ιεραρχιας είναι η πηγη της διαρκους συγκρουσης. Διοτι, οσο θα υπαρχει ένα ιεραρχικο συστημα, θα υπαρχει αναγκαστικα διαρκης αναζωπυρωση μιας ριζικης συγκρουσης μεταξυ ενος διευθυντικου και προνομιουχου στρωματος, και των υπολοιπων κατηγοριων που περιοριζονται σε ρολους εκτελεστη.»

«Λεγεται οτι, αν δεν υπαρχει καταναγκασμος, δεν θα υπαρχει πειθαρχια, πως ο καθενας θα κανει ο,τι του καπνισει, πως θα βυθιστουμε στο χαος. Ολα αυτα είναι μια ακομα σοφιστεια. Το ζητημα δεν είναι να μαθουμε αν η πειθαρχια, ή καμια φορα και ο καταναγκασμος, χρειαζονται. Το ζητημα είναι ποια πειθαρχια, ποιοι την εχουν αποφασισει, ποιοι την ελεγχουν, με ποιες μορφες και ποιους στοχους. [Πειθαρχια προς οφελος ποιών;]

Όσο περισσότερο οι στοχοί της πειθαρχίας είναι ξένοι προς τις επιθυμίες εκείνων που οφείλουν να τους πραγματοποιήσουν, τόσο πιο ξένες τους είναι οι μορφές της πειθαρχίας και οι αποφασίες που αφορούν αυτούς τους στοχούς, και τόσο μεγαλύτερη ανάγκη καταναγκασμού υπάρχει για να τις σεβαστούν.

Αυτοδιαχειριζόμενο σύνολο δεν είναι ένα σύνολο χωρίς πειθαρχία αλλά ένα σύνολο που αποφασίζει το ίδιο την πειθαρχία του, και σε οριακές περιπτώσεις, τις ποινές που πρέπει να υποστούν εκείνοι που την παραβιάζουν αυθαιρέτα...»

[Το Περιεχόμενο του Σοσιαλισμού /Υψιλον/ σ.223-4]

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ [pdf]

https://equality2.files.wordpress.com/2016/03/castoriadis_socialismos79.pdf

Η Ανοδος της Ασημαντότητας - <http://is.gd/whKgFL>

<http://is.gd/EuJMXd>

ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

«... Αν μιλω για “αυτονομα” μαζικά όργανα, δεν είναι μόνον επειδή πχ, δεν υπακούουν σε άτομα, σε κομμάτια ή σε “κυβέρνηση”. Τα ονομάζω έτσι διότι και καθόσον δεν δέχονται την καθιδρυμένη θεσμίση της κοινωνίας. Αυτό σημαίνει, ειδικότερα: πρώτον ότι αρνούνται κάθε νομιμότητα σε μια εξουσία που δεν πηγαίνει απ’ αυτά τα ίδια· και δεύτερον, ότι αποκρούουν στους κόλπους τους τη διαίρεση ανάμεσα σ’ εκείνους που αποφασίζουν και σ’ εκείνους που εκτελούν...»

...η “πολιτική” αντιπροσωπευση τεινει να “διαπαιδαγωγήσει”...[να εθίσει] τους ανθρώπους στην πεποίθηση ότι δεν μπορούν να διαχειρίζονται τα προβλήματα της κοινωνίας, ότι υπάρχει μια ειδική κατηγορία ανθρώπων προικισμένων με την ειδική ικανότητα να “κυβερνούν”. Η διαρκής αντιπροσωπευση πάει μαζί με την “πολιτική ως επαγγελμα”. Συντελεί έτσι στην πολιτική απάθεια, κι αυτή, με τη σειρά της, μεγαλώνει μέσα στο πνεύμα των ανθρώπων το χάσμα ανάμεσα στην εκταση και στην πολυπλοκοτητα των κοινωνικών προβλημάτων και στην ικανότητα τους να καταπιασθούν μ’ αυτά...

Στην οργάνωση του Συμβουλίου, όλες οι αποφάσεις πρέπει κατ' αρχήν να λαμβάνονται, οπότε είναι πρακτικώς δυνατόν, από το σύνολο των ενδιαφερομένων προσώπων, δηλαδή, από τη γενική συνέλευση του “πολιτικού σώματος” (είτε προκειται για εργοστάσιο, για διοίκηση, για πανεπιστήμιο ή για συνοικία). Μια ομάδα αντιπροσώπων εξασφαλίζει την εφαρμογή των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης και τη συνέχεια της διαχείρισης που χωρίζει τις συνεδρίες της συνέλευσης. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται, και ανακαλούνται διαρκώς (εκτεθειμένοι κάθε στιγμή σε ακαριαία ανακλήση)... Το σημαντικό σημείο είναι ότι **η εξουσία του αποφασίζουν ανήκει στη γενική συνέλευση, η οποία μπορεί να αναθεωρήσει τις αποφάσεις των αντιπροσώπων...**

...ούτε η εξουσία της γενικής συνέλευσης, ούτε το ανακλήτο των αντιπροσώπων, ούτε η ευθύνη τους ενώπιον της συνέλευσης, δεν είναι πανακείες που “εγγυώνται” ότι είναι αδύνατος ένας γραφειοκρατικός ή άλλος εκφυλισμός της επανάστασης. Η εξέλιξη των Συμβουλίων, και κάθε άλλου αυτονομού οργανισμού, και η μελλοντική τους τύχη, εξαρτώνται από την αυτο-κινητοποίηση και την αυτο-δραστηριότητα των μαζών, από το τί θα κάμουν ή δε θα κάμουν οι άνθρωποι, από την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή των συλλογικών οργάνων, από τη θέληση τους να ριχνουν όλο τους το βάρος σε κάθε στιγμή του processus: συζήτηση, επεξεργασία, απόφαση, εφαρμογή και έλεγχος...

...Εκείνο που κρίνεται εδώ είναι η “εξάλειψη του επαγγελματισμού” στην πολιτική, η καταργήση της ως ειδικής και χωριστής σφαιρας δραστηριότητας και αρμοδιότητας και, αντιστοίχα, **η καθολική πολιτικοποίηση της κοινωνίας σημαίνει απλώς ότι οι υποθέσεις της κοινωνίας είναι, στην πράξη και όχι στα λόγια, υποθέσεις όλων...**»

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

«...Η παλη των ταξεων σημαινει οσο διαρκει -και θα διαρκεσει οσο κι αυτη η κοινωνια- οτι καθε πραξη του ενος απο τους αντιπαλους συνεπαγεται αμεσα ή στην πορεια μια (αντιδραση) του αλλου... Αλλα καθεμια απο αυτες τις πραξεις μεταβαλλει τοσο εκεινον που την επιχειρει οσο και εκεινον εναντιον του οποιου κατευθυνεται. Καθεμια απο τις εχθρικες ταξεις μεταβαλλεται απο τη δραση της αλλης. Αυτες οι πραξεις συνεπαγονται βαθιες μεταβολες στο κοινωνικο περιβαλλον, στο αντικειμενικο εδαφος πανω στο οποιο εκτυλίσσεται η παλη.

Στις ακροτατες στιγμες τους περιεχουν μια ιστορικη δημιουργια, την ανακαλυψη μορφων οργανωσης, παλης ή ζωης οι οποιες καθολου δεν περιεχονταν στην προηγουμενη κατασταση, ουτε ηταν προκαθορισμενες απο αυτην...

Ετσι, στο πεδιο της παραγωγης, η εισαγωγη σε μεγαλη κλιμακα μηχανων απο τον καπιταλισμο, [αρχες 19ου αι.] εξεληφθη σωστα απο τους εργατες ως μια αμεση επιθεση, στην οποια αντεδρασαν σπαζοντας τις μηχανες. Σ'αυτο το πεδιο υπεστησαν μια ηττα. Αλλα απο την αρχη, η παλη παιρνει μεσα στα εργοστασια μια ακατανικητη μορφη: την αντισταση στην παραγωγη.

Ο καπιταλισμος ανταπανταει με τη γενικευση των μισθων με το κομματι και με την αποδοση. Αυτα γινονται με τη σειρα τους το αντικειμενο μιας οξειας παλης: οι νορμες αμφισβητουνται.

Ο τεηλορισμος ειναι η απαντηση του καπιταλισμου σ'αυτη την παλη. Οι νορμες θα καθοριζονται “επιστημονικα” και “αντικειμενικα”.

Η αντισταση των εργατων κανει φανερο οτι αυτη η “επιστημονικη αντικειμενικοτητα” ειναι μια γελοιοτητα.

Η ψυχολογια, κατοπιν η βιομηχανικη κοινωνιολογια εμφανιζονται τοτε [για να διευκολυνουν] την “ενσωματωση” των εργατων στην επιχειρηση[...]

Στο πολιτικο πεδιο, στις πρωτες προσπαθειες του προλεταριατου να οργανωθει, ο καπιταλισμος απανταει κατα κανονα με την καταπιεση, ανοιχτη ή καμουφλαρισμενη. Νικημενος πολυ γρηγορα σ'αυτο το πεδιο, κατεληξε, στο ακρο μιας μακριας καμπυλης της ιστορικης εξελιξης, να κανει αυτες τις ιδιες τις πολιτικες εργατικες οργανωσεις βασικους τροχους της λειτουργιας του[...]

«Ο καπιταλισμός δεν είναι απλώς η ατελείωτη συσσώρευση για τη συσσώρευση, η συνεχής επανάσταση της παραγωγής, του εμπορίου, του χρήματος και της κατανάλωσης. Ενσαρκώνει μια καινούρια κοινωνική φαντασιακή σημασία: την απεριόριστη επέκταση της “ορθολογικής κυριαρχίας”.(...)»

Τίποτα δεν πρέπει να αποτελεί εμπόδιο στην πορεία της μεγιστοποίησης: ούτε η “φύση” (του κόσμου και του ανθρώπου), ούτε η παραδοχή, ούτε άλλες “αξίες”. Τα πάντα καλούνται ενώπιον του δικαστηρίου του (παραγωγικού) Λόγου και πρέπει να αποδείξουν το δικαίωμα υπαρχέως τους βάσει του κριτηρίου της απεριόριστης επέκτασης της “ορθολογικής κυριαρχίας”. Ο καπιταλισμός γίνεται συνεπώς μια διηνεκής κίνηση μιας αυτο-ανα-θεσμίσης θεωρούμενης ως ορθολογικής αλλά ουσιαστικά τυφλής, με την άνευ περιορισμού χρήση μεσών (ψευδο)ορθολογικών προς επίτευξιν ενός μονον (ψευδο)ορθολογικού σκοπού.»
[Η εποχή του γενικευμένου κομφορμισμού/ Ο Θρυμματισμένος Κόσμος/Υψιλον/ σελ.18-19]

* * *

«...Το σύνολο των μεσών που χρησιμοποιεί ο καπιταλισμός υπακούει πάντα στην ίδια προσταγή: τη διατήρηση της κυριαρχίας του, την επέκταση του ελέγχου πάνω στην κοινωνία γενικά, στο προλεταριάτο ιδιαίτερα... **Όλοι οι τομείς της ζωής πρέπει να υποταχθούν στον έλεγχο των διευθυνόντων.** Όλες οι πηγές και τα μέσα χρησιμοποιούνται από τον καπιταλισμό... η επιστημονική γνώση είναι στην υπηρεσία του: η ψυχολογία και η ψυχανάλυση, η βιομηχανική κοινωνιολογία και η πολιτική οικονομία, η ηλεκτρονική και τα μαθηματικά...[επιστρατεύονται για να] φραξουν τις ρωγμές της άμυνας του, να του επιτρέψουν να διεισδύσει στο εσωτερικό της εκμεταλλευσόμενης τάξης, να κατανοήσει τα κίνητρα και τις συμπεριφορές της και να τα χρησιμοποιήσει προς όφελος της “παραγωγής”, της “κοινωνικής σταθερότητας” και της πώλησης αχρηστών αντικειμένων[...]

Για την καπιταλιστική τάξη...να “εξορθολογισεί”... σημαίνει να υποδουλώνει διαρκώς ολο και περισσότερο τη ζωντανή εργασία... στη μηχανή και στους διευθυνόντες... Να συσσωρεύσει σημαίνει συγχρονως να μετατρέψει την εργασία σε κεφάλαιο, να δώσει στη ζωή και στο θάνατο εκατομμυρίων ανθρώπων τη μορφή των εργοστασίων και των μηχανών, και για να το κατορθώσει αυτό δημιουργεί ένα συνεχώς αυξανόμενο αριθμό προλεταρίων[...]

Γι'αυτο η συγχρονη κοινωνια, ειτε ζει υπο καθεστως “δημοκρατικο” ειτε “δικτατορικο”, ειναι στην πραγματικοτητα παντα ολοκληρωτικη. Γιατι η κυριαρχια των εκμεταλλευτων πρεπει, για να διατηρηθει, να κατακλυσει ολους τους τομεις της δραστηριοτητας και να προσπαθησει να τους υποταξει. Ο ολοκληρωτισμος δεν παιρνει πια τις ακραιες μορφες που ειχε περιβληθει με τον Χιτλερ ή τον Σταλιν... αλλα αυτο δεν αλλαζει σε τιποτα το ζητημα κατα βαθος. Η τρομοκρατια δεν ειναι παρα ενα απο τα μεσα που μπορει να χρησιμοποιησει μια εξουσια για να συντριψει τη δραστηριοτητα καθε αντιπολιτευσης, αλλα δεν ειναι παντα εφαρμοσιμη ουτε παντα η πιο αποδοτικη. Η “ειρηνικη” χειραγωγηση των μαζων, η βαθμιαια αφομοιωση των οργανωμενων αντιπολιτευσεων μπορουν να ειναι πιο αποτελεσματικες... » [ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ / Υψιλον / σ. 225-29]

ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΜΟΣ

«...Ποσον καιρο ακομα η ανθρωποτητα θα κατατρυχεται απο τις ματαιοτητες και τις ψευδαισθησεις που ονομαζουμε εμπορευματα; Μια καταστροφη οποιουδηποτε ειδους (οικολογικη, πχ) θα προκαλεσει αραγε μια βιαιη αφυπνιση, ή μηπως την εμφανιση αυταρχικων ή ολοκληρωτικων καθεστωτων; (...)

Θα επρεπε να θελουμε μια κοινωνια στην οποια οι οικονομικες αξιες θα εχουν παψει να κατεχουν κεντρικη (ή μοναδικη) θεση, οπου η οικονομια θα εχει ξαναμπει στη θεση της, δηλαδη θα εχει γινει ενα απλο μεσο του ανθρωπινου βιου, και οχι υστατος σκοπος. Στην οποια επομενως θα εχουμε παραιτηθει απο την τρελη κουρσα προς μια συνεχως αυξανομενη καταναλωση.

Αυτο δεν ειναι απλως αναγκαιο για ν'αποφυγουμε την τελεσιδικη καταστροφη του γηνιου περιβαλλοντος. Ειναι αναγκαιο κυριως για να βγουμε απο την ψυχικη και ηθικη εξαθλιωση των συγχρονων ανθρωπων. Θα επρεπε λοιπον απο δω κι εμπρος οι ανθρωποι (μιλω τωρα για τις πλουσιες χωρες) να δεχτουν ενα αξιοπρεπες αλλα λιτο βιοτικο επιπεδο και να παραιτηθουν απο την ιδεα οτι ο κεντρικος στοχος της ζωης τους ειναι να αυξανεται η καταναλωση τους κατα 2-3% τον χρονο.

Για να το δεχτούν αυτό, θα έπρεπε κάτι άλλο να δίνει νοήμα στη ζωή τους. Ξερούμε, ξέρω ποιο είναι αυτό το κάτι άλλο —τι ωφελεί όμως, από τη στιγμή που η μεγάλη πλειονότητα του κόσμου δεν το δεχεται και δεν κάνει αυτό που πρέπει ώστε να γίνει πραγματικότητα; Αυτό το άλλο είναι η ανάπτυξη των ανθρώπων, αντί για την ανάπτυξη των σκουπιδιοπροϊόντων.

Κάτι τέτοιο θα απαιτούσε μίαν άλλη οργάνωση της εργασίας, η οποία θα έπρεπε να παύσει να είναι αγγαρεία και να γίνει πεδίο προβολής των ικανοτήτων του ανθρώπου. Άλλο πολιτικό σύστημα, μίαν αληθινή δημοκρατία που θα συνεπαγόταν **τη συμμετοχή όλων στη λήψη των αποφάσεων...**»

[Η Άνοδος της Ασημαντότητας]

*

«...Ο οικονομικός ανταγωνισμός μέσα στην κοινωνία υπάρχει επειδή, και έχει σαν προϋπόθεση το ότι, οι κοινωνικοί θεσμοί αντικειμενικά επιτρέπουν την οικονομική ανισότητα· και το καθιερωμένο σύστημα αξιών αξιολογεί θετικά αυτούς που “έχουν” ή “κερδίζουν”, και αρνητικά τους άλλους.

Αισθανεστε εσεις μειωμένος ή κατώτερος επειδή έχετε μόνο μια συζυγο και όχι τεσσερεις; Αν ζουσαμε σε μουσουλμανική χώρα, ίσως να αισθανοσασταν [μειονεκτικά]... Υπήρξε μια εποχή, όχι και τόσο μακρινή, που πολλοί άνθρωποι μπορούσαν να σκοτώσουν ή να κάνουν οποιαδήποτε ατιμία για να τους δώσει ο βασιλιάς τίτλο ευγενείας. Εμείς σήμερα θα γελοουσαμε με αυτήν την ιδέα... Δεν γελαμε όμως, όταν κάποιος είναι έτοιμος να σκοτώσει ή να κάνει οποιαδήποτε βρωμία για να κερδίσει μερικά εκατομμυρια.

Εκείνο που χρειάζεται είναι να γίνει η ιδέα: “έγω κερδίζω περισσότερα από σενα” τόσο γελοία όσο και η ιδέα “έγω είμαι καλύτερος από σενα, γιατί η προγιαγιά μου κοιμήθηκε με το βασιλιά, που έκανε τον προπαπό μου βαρώνο.” (...)

Η εξίσωση όλων των εισοδημάτων είναι... ένα από τα πρώτα μέτρα που πρέπει να πάρουν τα εργατικά ή άλλα συμβούλια... Αυτό το μέτρο δεν είναι μακρινό αποτέλεσμα, αλλά αρχικό μέσον για να καταργηθεί, να κοπεί συρρίζα η “οικονομική” ή “οικονομιστική” νοοτροπία— αυτή που μας κάνει να θέλουμε να παρούμε περισσότερα από τους άλλους ή να θέλουμε να παρούμε την ταδε θέση για να παρούμε περισσότερα από τους άλλους.(...)

Είναι αναγκη να καταστραφει η οικονομικη νοοτροπια και ολο το συστημα ψυχικων κινητρων και “αξιων” που είναι συνυφασμενο μαζί της. Αυτό το συστημα το δημιουργησε και το επεβαλε ο καπιταλισμος— και ο μαρξισμος το εγκολπωθηκε τελικα περιπου αμεταβλητο.

Το κεντρικο του σημειο είναι η ιδεα οτι ο σκοπος της κοινωνικης ζωης είναι η απεριοριστη αναπτυξη των παραγωγικων δυναμεων, του “εθνικου προΐοντος” και του “εθνικου πλουτου”. Αυτη η απεριοριστη αναπτυξη εχει γινει το “φετιχ” της συγχρονης κοινωνιας— είτε σαν απολυτος σκοπος, είτε σαν το απολυτο μεσο για να φτασουμε στην απελευθερωση του ανθρωπου (αυτη είναι η μαρξιστικη παραλλαγη).» [Το επαναστατικο προβλημα σημερα/ Υψιλον/ σελ. 25-27]

* * *

«... Ο ιδιος ο Μαρξ ήταν συμμετοχος του κοινωνικου φαντασιακου του καπιταλισμου. Πιστευε, οπως και η καπιταλιστικη ιδεολογια, οτι ο κεντρικος τομεας της ανθρωπινης ζωης είναι η παραγωγη. Ας μη βαυκαλιζομαστε με αυταπατες· ουδεποτε στην ιστορια ο κεντρικος τομεας της ανθρωπινης ζωης υπηρξε η παραγωγη. (...)

Η κεντρικότητα της παραγωγης είναι δημιουργημα του καπιταλισμου· αυτο το φαντασιακο που δημιουργει ο καπιταλισμος, η ιδεα οτι ηρθαμε στον κοσμο για να παραγουμε πραγματα, είναι τερατωδης. Να παραγουμε και οχι να δημιουργουμε, να κανουμε ποιηματα, να ζωγραφιζουμε, να κανουμε τρελες κτλ. Αλλα επι οκτω ωρες την ημερα να συγκεντρωνουμε ολη μας την προσοχη και τις δυναμεις στη συναρμολογηση βιδων και κομματιων ωστε να βγαινουν απο αυτη τη δραστηριότητα πραγματα.

Αυτο είναι η φαντασιακη σημασια του καπιταλισμου, η οποια πραγματοποιηθηκε σταδιακα και την οποια συμεριζοταν πληρως ο Μαρξ προεκτεινοντας την ακριτα στο συνολο της ανθρωπινης ιστοριας.

Ο Μαρξ συμμετειχε στην καπιταλιστικη μυθολογια της προοδου, οτι η ανθρωπινη ιστορια είναι μια ιστορια συνεχους προοδου· πραγμα που δεν είναι με κανενε τροπο αληθεια [παρα μονο] στο πεδιο το στενα τεχνικο και το στενα λογικο (και εκει ακομα με διακοπες). [Οπως συμμετειχε] και στον ορθολογιστικο επιστημονισμο της εποχης του, δηλ. στην ιδεα οτι η επιστημη θα λυσει ολα τα προβληματα.

[Επίσης συμμετείχε] χωρίς συζήτηση στο φαντάσμα της δηθεν ορθολογικής δηθεν κυριαρχίας του ανθρώπου πάνω στη φύση, το οποίο γίνεται φαντάσμα και κυριαρχία πάνω στους άλλους ανθρώπους, και της απεριόριστης επέκτασης αυτής της δηθεν ορθολογικής δηθεν κυριαρχίας... Σήμερα ουδείς κυριαρχεί στην εξέλιξη της ανθρωπότητας... ούτε ο Μπους, ούτε η Γουέλ Στρητ, ούτε οι καπιταλιστές, ούτε οι επιστήμονες... Πηγαινει σαν τρελο ποταμι παραγοντας συνεχως περισσοτερα πραγματα, των οποιων δεν γνωριζουμε ποια θα ειναι τα αποτελεσματα [πραγμα που] δεν μπορεί κανεις να το πει ορθολογικο. (...)

Σε καμία στιγμή δεν σκεφτεται ο Μαρξ να κάνει κριτική της καπιταλιστικής τεχνολογίας. Καθαρα χεγκελιανος σ'αυτο το σημειο, πιστευει οτι η καπιταλιστικη τεχνικη ειναι η ενσαρκωση του ανθρωπινου πνευματος μεσα στα μεταλλα και τα μηχανηματα, δηλ. οτι ειναι απολυτα ορθολογικη... ενω ειναι καπιταλιστικη τεχνικη... ορθολογικη μονο σε σχεση με τους σκοπους του καπιταλισμου και οχι με μια απολυτη εννοια.

Πιστευε οτι η οργανωση του καπιταλιστικου εργοστασιου, δηλαδη της εργασιας και της παραγωγης, ειναι ορθολογικη ενω στην πραγματικοτητα δεν ειναι. Ο Μαρξ μενει τυφλος μπροστα στο πολιτικο φαινομενο της γραφειοκρατιας... διοτι οντας και ο ιδιος σχεδον οικονομιστης δεν μπορεί να δει στη γραφειοκρατια παρα μονο μια οικονομικη δομη, ενω φυσικα η γραφειοκρατια, ακομα και μεσα στην επιχειρηση, ειναι μια δομη εξουσιας και οχι οικονομικη δομη...»

* * *

«Σήμερα, σ'αυτή την καπιταλιστική κοινωνία, τα 9/10 του κοινωνικού προϊόντος πηγαινουν σε αναγκες τις οποιες καθοριζει η ιδια η παραγωγη και επιβαλλονται στους καταναλωτες ειτε μεσω της διαφημισης ειτε απλως μεσω του γνωστου κοινωνιολογικου φαινομενου: “ετσι κανουν οι πλουσιότεροι, συνεπως θα προσπαθησω να κανω ετσι κι εγω”. (...)

Αυτή η κατασκευή ... ανθρώπου που δεν ενδιαφερεται παρα να καταναλωνει ολο και περισσοτερα και ειναι τελειως απαθης για τα κοινα, που διαμαρτυρεται πχ για τη μολυνση και βρισκομενος μεσα σ'ενα μποτιλιαρισμα παταει γκαζι χωρις αυτο να ωφελει σε τιποτα, αυτος ο νεος ανθρωπολογικος τυπος που δημιουργειται απο τη συγχρονη καταναλωτικη κοινωνια θα πρεπει να αναρωτηθουμε εαν ειναι κατι που το θεωρουμε αξιο και εγκυρο, και αν αυτοι ειναι αξιοι σκοποι της κοινωνιας και αν νομιζουμε οτι φυτρωσαμε σ'αυτη τη γη

απλως και μονο για να μπορουμε να αλλαζουμε τηλεοραση καθε τρια χρονια...»
[Ο Θρυμματισμενος Κοσμος/σ. 155-160]

Η Ανοδος της Ασημαντοτητας [pdf] – <http://is.gd/whKgFL>

Ο ΘΡΥΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ [pdf] – <http://is.gd/UThROX>

ΤΟ ΚΕΝΟ

«...Στη συγχρονη Δυση, το ελευθερο, κυριαρχο, αυταρκες, πληρες “ατομο” δεν διαφερεει και πολυ... απο μια μαριονετα που εκτελει σπασμωδικα τις κινήσεις που της επιβαλλει το κοινωνικο-ιστορικο πεδιο: να κανει λεφτα, να καταναλωνει και να “απολαμβάνει” (αν το κατορθωνει!). “Ελευθερο”, υποτιθεται να δινει στη ζωη του το νοημα που “θελει”...**δηλαδη το μη-νοημα της απεριοριστης αυξησης της καταναλωσης... Η “αυθεντικοτητα” του ειναι ο κυριαρχος γενικευμενος περιβαλλον κομφορμισμος...**» [Η Αποσαθρωση της Δυσης /σ.83]

«...Το νεαρο ατομο προερχεται απο μια παραπαιουσα οικογενεια, συχναζει —ή και οχι— σ’ενα σχολειο που το βλεπει σαν αγγαρεία, βρισκεται τελος μπροστα σε μια κοινωνια, στην οποια ολες οι “αξιες” και οι “νορμες” εχουν λιγο πολυ αντικατασταθει απο το “βιοτικο επιπεδο”, την “οικονομικη επιφανεια”, τις ανεσεις και την καταναλωση. Ουτε θρησκεια, ουτε “πολιτικες” ιδεες, ουτε κοινωνικη αλληλεγγυη ...

Αν δεν περιθωριοποιηθει (ναρκωτικα, εγκληματικοτητα, “χαρακτηρολογικη” ασταθεια), του μενει η βασιλικη οδος της ιδιωτευσης, που μπορει αν θελει να την εμπλουτισει με μια ή περισσοτερες προσωπικες μανιες. Ζουμε στην κοινωνια των λομπι και των χομπι...» [Η Κριση των Δυτικων Κοινωνιων/ σ.24]

«...Η εξατομικευση των ατομων δεν σημαινει αυτονομια. Οταν ενα ατομο αγοραζει ενα ψυγειο ή ενα αυτοκινητο, κανει αυτο που κανουν αλλα 40 εκατομμυρια ατομα, και δεν υπαρχει στην πραξη του αυτη ουτε ατομικότητα ουτε αυτονομια... Εκατομμυρια ατομα “επιλεγουν προσωπικα” αγοραζοντας το

ίδιο απορρυπαντικό, ή... εκατομμυρια οικογενειες πατουν την ίδια ωρα το ίδιο κουμπι της τντους για να δουν τις ίδιες βλακειες... Κι εδω βρισκεται η ασυγχωρητη συγχιση ανθρωπων οπως ο Λιποβεσκι και αλλοι, που μιλουι για ατομισμο, ναρκισσισμο κλπ., σαν να ειχαν χαψει και οι ίδιοι τις διαφημιστικες απατες. Ο καπιταλισμος... δεν εχει αναγκη την αυτονομια αλλα τον κομφορμισμο...» [Η Ανοδος της Ασημαντοτητας /σ.134]

*

«...ο σημερινός δυτικός άνθρωπος -συμπεριλαμβανομένου και του νεοέλληνα- είναι ένα άτομο περιορισμένο στην καθαρά ιδιωτική του σφαίρα, ενδιαφέρεται μόνον για το βιοτικό του επίπεδο. Προσπαθεί με τα διάφορα καταναλωτικά “αγαθά” να συγκαλύψει την έλλειψη κάθε νοήματος αναφορικά με τη ζωή και τη θνητότητα του.

Χειραγωγείται από τους δήθεν πολιτικούς ή είναι τόσο αποκαρδιωμένος από την πολιτική κατάσταση, ώστε απέχει. Αποχαιώνεται από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Χαζεύει τα σήριαλ και χάφτει, κατά το μάλλον ή ήττον, αυτά που του σερβίρουν ως ‘νέα’. Η σημερινή κοινωνία είναι μια κοινωνία τηλεκατανάλωσης με διπλή έννοια...

Εκείνο που κυρίως καταναλώνουν σήμερα οι άνθρωποι είναι τη-λε-ό-ρα-ση. Και μέσα από την τηλεόραση καταναλώνουν, δι’ αντιπροσώπου, τη φαντασίωση μιας ζωής που θα ήταν λεφτά, σεξ, εξουσία και βία. Μπορούν όμως να συνεχίσουν να ζουν μ’ αυτόν τον τρόπο οι άνθρωποι;

...Νομίζω ότι αυτό που συμβαίνει σήμερα στη Δύση είναι μια πρεμιέρα στην ιστορία της ανθρωπότητας. Πρώτη φορά, από όσο ξέρω, παρατηρούμε μια κοινωνία χωρίς αξίες, χωρίς νόρμες, χωρίς κατεύθυνση. Ούτε καν στην καπιταλιστική πρόοδο δεν πιστεύει πραγματικά πια κανείς...»

[Είμαστε υπεύθυνοι για την ιστορία μας]

*

«...Εν συντομία, παρακολουθούμε την ολοκληρωτική κυριαρχία του καπιταλιστικού φαντασιακού: κυριαρχία του οικονομικού, απεριοριστή και δηθεν ορθολογική επεκταση της παραγωγής, της καταναλωσης ... Αυτή η εξέλιξη δεν εκφραζει μόνο τη νίκη των κυριαρχών στρωμάτων που θα ήθελαν να αυξήσουν την εξουσία τους.

Ο πληθυσμος σχεδον στο συνολο του συμμετεχει σε αυτο... Αναδιπλωμενος μεσα στην ιδιωτικη του σφαιρα ικανοποιειται με αρτο και θεαματα. Τα θεαματα ειναι κυριως εξασφαλισμενα με την tv (και τα “σπορ”) ενω ο αρτος με ολα τα gadgets που ειναι διαθεσιμα... Ολα γινονται σαν να ειχαμε βρει το μεσο να περιορισουμε την ποσοτητα γενικης μιζεριας που παραγει η κοινωνια στο 15% ή 20% του “κατωτερου” πληθυσμου (μαυροι και ισπανοφωνοι στις ΗΠΑ, ανεργοι και μεταναστες στην Ευρωπη). Η μεγαλη πλειονοτητα του πληθυσμου φαινεται να ικανοποιειται με τις ανεσεις και τις μικροσυσκευες, εξω απο καποιες μεμονωμενες και συντεχνιακες αντιδρασεις, οι οποιες δεν εχουν συνεπειες. Δεν τρεφει καμμια συλλογικη επιθυμια, κανενα προταγμα εκτος της προστασιας του status quo.

Μεσα σ’αυτη την ατμοσφαιρα, οι παραδοσιακοι φραγμοι της καπιταλιστικης δημοκρατιας πεφτουν ο ενας μετα τον αλλο. Δεν υπαρχει πλεον ελεγχος της πολιτικης ζωης, κυρωσεις περαν του Ποινικου Κωδικα, ο οποιος, οπως εδειξαν τα διαφορα σκανδαλα, λειτουργει ολο και λιγοτερο. Με καθε τροπο, σε μια τετοια κατασταση, τιθεται το ερωτημα: “Και γιατι διαβολε, οι ιδιοι οι δικαστες ή οι ‘ελεγκτες’ τους, ξεφευγουν απο τη γενικη διαφθορα, και για πόσο χρονο; Ποιος θα φυλαξει τους φυλακες;”

Η απουσια φραγμων συντελει ωστε η ενδογενης ανορθολογικοτητα του συστηματος να γινεται εντονοτερη. οι κυβερνωντες νομιζουν οτι ολα, ή σχεδον ολα, τους ειναι επιτρεπτα, με την προϋποθεση να μην αντιδρασουν πολυ ασχημα οι πολιτικες σφυγμομετρησεις... Αλλωστε δεν κυβερνουν πλεον πραγματικα, αλλα μοναδικη τους φροντιδα ειναι να παραμεινουν στην εξουσια ή να την αποκτησουν.

Οι παραδοσιακες ιδεολογιες της “δεξιας” και της “αριστερας”, εχουν καταστει τελειως κενες· τιποτα το ουσιαστικο δεν χωριζει τα προγραμματα των αντιστοιχων κομματων... Δεν υπαρχει ουτε καν ενα προγραμμα “αντιδραστικο” ή συντηρητικο, δεν υπαρχει τιποτε...»

[Μια κοινωνια που παραπαιει.]

Μια κοινωνια που παραπαιει [pdf] - <http://is.gd/qz7duc>

ΕΙΜΑΣΤΕ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ [pdf] - <http://is.gd/tF07ir>

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΥΛΩΣΗΣ

«...Ο καπιταλισμός δεν χρησιμοποιεί μια τεχνολογία, ουδέτερη καθ'αυτήν, για καπιταλιστικούς σκοπούς. Ο καπιταλισμός δημιούργησε μια καπιταλιστική τεχνολογία που δεν είναι καθόλου ουδέτερη. Το πραγματικό νοήμα αυτής της τεχνολογίας δεν είναι καν να αναπτύξει την παραγωγή για την παραγωγή· είναι κατά πρώτο λόγο να κυριαρχήσει πάνω στους παραγωγούς και να τους υποτάξει.

Η καπιταλιστική τεχνολογία χαρακτηρίζεται βασικά από την προσπάθεια της να εξαλείψει τον ανθρωπινό ρολό του ανθρώπου στην παραγωγή – και στις ακραίες της συνεπειές να εξαλείψει τελείως τον άνθρωπο από την παραγωγή. Το ότι σ'αυτή την περίπτωση, όπως και σε οποιαδήποτε άλλη, ο καπιταλισμός δεν καταφέρνει να πραγματοποιήσει τη βαθιά του τάση (αν το καταφέρνει, θα κατέρρεε αμέσως) δεν αναιρεί αυτό που λέμε. Αντιθέτως, επιτρέπει να δούμε καθαρά μια άλλη πλευρά της αντιφάσης και της κρίσης του.

Ο καπιταλισμός δεν μπορεί να υπολογίζει στη θεληματική συνεργασία των παραγωγών· αντίθετα, είναι υποχρεωμένος να αντιμετωπίζει την **εχθρότητα** τους, στην καλύτερη περίπτωση την **αδιαφορία** τους, όσον αφορά την παραγωγή. Επομένως, πρέπει ο ρυθμός της εργασίας να επιβάλλεται από τη μηχανή. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, πρέπει η μηχανή να επιτρέπει τη μέτρηση της πραγματοποιούμενης εργασίας. Σε κάθε παραγωγική διαδικασία, **η εργασία πρέπει να μετρείται, να καθορίζεται, να ελεγχεται απέξω – διαφορετικά αυτή η διαδικασία δεν έχει νοήμα για τον καπιταλισμό[...]**

...Υπάρχει...τέτοια διαδικασία “φυσικής επιλογής” των εφευρεσεών που εφαρμόζονται στη βιομηχανία ώστε να εφαρμόζονται, κατά προτίμηση ή αποκλειστικά, οι εφευρεσεις που αντιστοιχούν στη βασική ανάγκη του καπιταλισμού να έχει να κάνει με μια εργασία μετρήσιμη, ελεγχίμη, αντικαταστασίμη. Δεν υπάρχει καπιταλιστική φυσική ή χημεία... υπάρχει όμως μια καπιταλιστική τεχνολογία... Από τη στιγμή που η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνικής επιτρέπει την επιλογή ανάμεσα σε πολλές δυνατές μεθόδους, μια κοινωνία θα διαλέξει αναποφεύκτα τους τρόπους που έχουν νοήμα γ'αυτήν, που είναι “ορθολογικοί” μέσα στο πλαίσιο της **ταξικής της λογικής...»**

[ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ /σ. 95-96]

* * *

«...Ο καπιταλιστικός ανθρωπολογισμός έχει μια άμεση και συγκεκριμένη έκφραση, επειδή μεταχειρίζεται τους ανθρώπους στην παραγωγή σαν απλά μέσα, τους μετασχηματίζει σε αντικείμενα, σε πράγματα. Αλλά ακόμα και στην αλυσίδα συναρμογής, η παραγωγή βασιζείται στους ανθρώπους ως ενεργά και συνειδητά οντά. **Ο μετασχηματισμός του εργατή σε απλό εξάρτημα της μηχανής (πράγμα που ο καπιταλισμός επιδιώκει σταθερά**, χωρίς ποτέ να το πραγματώνει πλήρως) συγκρούεται μετωπικά με την ανάπτυξη της παραγωγής... Από καπιταλιστική σκοπιά, αυτή η αντιφάση εκφράζεται από την ταυτόχρονη προσπάθεια, αφενός, να περιοριστεί η εργασία στην απλή εκτέλεση [αυστηρά καθορισμένων-χρονομετρημένων- τυποποιημένων κινήσεων- Τηλορισμός] και αφετέρου γίνεται διαρκής εκκλήση και προσφυγή στην εκουσία και συνειδητή συμμετοχή του εργατή, στην ικανότητα του να κατανοεί και να πράττει πολύ περισσότερα απ'όσα θεωρείται ότι πρέπει να κατανοεί και να πράττει...

Όπως είπε ένας συντροφός από τα εργοστάσια Ρενώ, ζητούν από τον εργατή να συμπεριφέρεται ταυτόχρονα “σαν ρομποτ και σαν υπερανθρώπος”. Εκεί βρίσκεται μια πηγή ατελειωτών αντιφάσεων και αγώνων σε όλα τα εργοστάσια, ορυχεία, εργοταξία, και εργαστήρια του σύγχρονου κόσμου...»

[ΤΙΣ ΗΜΑΙΝΕΙΣ ΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ / σ.169]

* * *

«...Η συνειδητή μεταμόρφωση της τεχνολογίας θα είναι το κεντρικό καθήκον μιας κοινωνίας ελεύθερων εργαζομένων[...] **Η παραγωγή είναι μέσο για να εκπληρωθούν ανθρωπίνι στόχοι – ο άνθρωπος δεν είναι μέσο για να εκπληρωθεί η παραγωγή.** [...] Ασφαλώς θα καταργηθούν οι εργασιακές νορμες που επιβάλλονται απέξω... Ο συντονισμός της εργασίας θα γίνεται μέσω άμεσων επαφών και της συνεργασίας. Ο ακαμπος καταμερισμός της εργασίας θα αρχίσει να εξαλείφεται μονομίας λόγω της ανακυκλώσης των ανθρώπων μεταξύ τομέων κι εργασιών...

Οι εργαζόμενοι, όταν αναλάβουν οι ίδιοι τη διαχείριση της παραγωγής, θα αρχίσουν να προσαρμόζουν τα μηχανήματα... στις δικές τους ανάγκες, ανάγκες ανθρωπίνων οντων. Ο συνειδητός μετασχηματισμός της τεχνολογίας θα είναι ένα από τα κρίσιμότερα καθήκοντα... Η εργασία θα παψει να είναι “το βασιλείο της αναγκαιότητας”, θα γίνει ένα πεδίο στο οποίο οι άνθρωποι ασκούν τη δημιουργική δύναμη τους.[...]

[Μιλάμε για] ελευθερία των ανθρώπων να αποφασίζουν συλλογικά και ατομικά τι θα καταναλώνουν, πως θα παράγουν, πως θα εργαζονται... ποσο θα δουλεύουν, ποσο θ'αναπαυονται... Κι ελευθερία να διευθύνουν τη ζωή τους σ'αυτό το κοινωνικό πλαίσιο[...] Είναι αποφασείς στις οποίες ολοι θα έπρεπε να συμμετέχουν, δεν είναι αποφασείς που θα μπορούσε κανείς να τις αφήσει σε... “επαγγελματίες ειδημόνες”· πολυ γρηγορα αυτοι οι ειδημονες θα αρχιζαν να παρνουν αποφασεις για τα δικα τους συμφεροντα. Η κυριαρχη θεση τους στη διευθυνση της παραγωγης θα τους εδινε αμεσως εναν κυριαρχο ρολο και στη διανομη του κοινωνικου προϊοντος. Η βαση λοιπον καινουριων ταξικων σχεσεων θα ξαναμπαινε πραγματικα και αποτελεσματικα.[...]

[Δεν ενδιαφερομαστε] για την αυξηση της παραγωγης και της καταναλωσης του σημερινου τυπου. Μια τετοια αυξηση δεν θα μπορούσε παρα να οδηγησει, μεσα απο αναριθμητους δεσμους και συνδεσμους, σε περισσοτερο καπιταλισμο... Η ελευθερια δεν θα ξεπηδησει αυτοματα απο την αναπτυξη της παραγωγης. Δεν πρεπει να τη συγχεουμε με τις δραστηριοτητες του ελευθερου χρονου. (Σε μια αλλοτριωμενη κοινωνια, η “αναψυχη”, τοσο στη μορφη οσο και στο περιεχομενο της, δεν είναι παρα μια απο τις εκφρασεις της αλλοτριωσης.) **Για το ανθρωπινο ον, ελευθερια δεν είναι η αεργια αλλα η ελευθερη δραστηριοτητα...**»

[ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ /σελ.177,178,181]

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ – <http://wp.me/P4X6GI-C>

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΙΑ – <http://wp.me/P4X6GI-2b>

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ – <http://wp.me/P5Jo8V-5>

Ο ΘΡΥΜΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ [pdf] - <http://is.gd/UThROX>

<https://isotis.wordpress.com/books/>